

ILKKA / Kirjoituksia 8.2.2011, 10.2.2011 ja 16.2.2011

HUOMIO:

Tästä tiedostosta on ollut yleisesti jakelussa versio, jonka päivämäärä on ollut 10.2.2011. Tämä tiedosto syrjäyttää 10.2.2011 version, ja 10.2.2011 versio ei ole enää voimassa.

TAUSTAA:

- Visa Kananoja kirjoitti lehteen kirjoituksen 8.2.2010 koskien ylioppilastutkinnon lakkautusta
- 10.2.2010 Jukka Rannila kirjoitti jatkokirjoituksen Visan kirjoitukseen
- 10.2.2010 julkaistiin myös minun kirjoituksen ohessa Suomen Lukiolaisten Liitto ry:n Pohjanmaan piiri ry:n puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kannanotto
- 16.2.2011 ilmestyi vielä Visa Kananojan uusi jatkokirjoitus 10.2.2011 kirjoitusten jälkeen
- jälkipolvien iloksi/murheeksi on tässä jälkiarvioinnissa kaikki kolme kirjoitusta.

Ihan mielenkiintoinen tapaus – toisen kirjoitus sai omassa päässä ajatuksen syttymään.

8.2.2011 / Visa Kananoja / ILKKA-maakuntalehdessä

Ylioppilastutkinnosta on luovuttava

Ylioppilastutkinnon historia alkaa vuodesta 1852. Tuolloin kokeen järjesti Helsingin yliopisto ja se toimi yliopiston pääsytkintona, jossa testattiin kokelaan riittävää yleissivistystä ja latinan kielen taitoa.

Nykypäivänä tutkintoa voidaankin pitää historiallisena jäänteenä ja traditiona, sillä jo 1920-luvulla kokeiden järjestämistä vastuu siirtyi kokonaan lukioille yliopistojen ottaessa ylioppilaiden määrän kasvun myötä käyttöön omat erilliset pääsykokeensa.

Ajan myötä ylioppilaskirjoituksista on tullut jatkokoulutukseen hakemisen kannalta täysin irrallinen instituutio, jonka seitsemän ja puolen miljoonan suuruiset kulut lukiolaiset maksavat tutkintomaksujensa kautta käytännössä kokonaan itse.

Ylioppilastutkintolautakunnan mukaan nykymuotoinen ylioppilastutkinto selvittää "ovatko lukion opiskelijat omaksuneet opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot". Ylioppilastutkinnon suorittaminen antaa opiskelijalle jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin.

Mielestäni muutamaan yksittäiseen koepäivään huipentuvaa parin kuukauden luku-urakkaa paremmin näitä taitoja ja opinnoissa menestymistä mittaavat lukion kurssiarvosanat. Ylioppilaaksi valmistumisen ja valkolakin rajaksi voidaan asettaa jo nykyään määrätty minimikurssimäärä sekä lisäksi keskiarvoraja.

Mikäli opiskelija ei saavuta asetettua keskiarvoa, voidaan todeta, ettei hän ole saavuttanut vaadittua opetussuunnitelmien asettamaa osaamistasoa. Tällöin opiskelija voi käydä kursseja uudelleen, ja parantaa osaamistaan.

Lukio on alkujaan yleissivistäväksi, yliopistoon valmistavaksi koulutukseksi. Nykymuotoisena lukiokoulutus tähtää yhden päivän mittaiseen huippusuoritukseen keskimäärin viidessä oppiaineessa. Kirjoitusten jälkeen yliopistoon pyrkivien opiskelijoiden tulee valmistautua yliopistokoulutukseen itsenäisesti pääsykokeisiin lukemalla.

Se, että jo lukion ensimmäisenä päivänä aletaan puhua ylioppilastutkinnosta lukio- ja jatko-opintotavoitteiden tai yleissivistyksen sijaan, turhauttaa aiheettomasti monia lukiolaisia. Paineita aletaan kasata nuorten harteille jo koulutuksen alusta saakka ja käytännössä viimeinen lukiovuosi on pelkästään valmistautumista ylioppilaskirjoituksiin, päättökokeeseen.

Ylioppilastutkinto syntyi päättökokeen sijaan pääsykokeeksi yliopistoon. Nykyään yliopistokelpoisuutta mitataan erillisillä alakohtaisilla valintakokeilla, joihin ylioppilaskirjoituksia on vaikea soveltaa. Ylioppilastutkinnon pohjalta tapahtuva valinta ajaisi opiskelijat eriarvoiseen asemaan, sillä kaikille aloille arvosanoja ei voida tasavertaisesti käyttää pääsyvaatimuksena.

Sen sijaan ylioppilastutkinnosta tulisikin luopua. Tällöin opiskelijoille jää enemmän aikaa valmistautua varsinaiseen pääsykokeeseen, ja myös lukiokoulutuksessa voidaan aidosti valmistautua korkeakouluopintoihin hakeutumiseen. Valmistautuminen tapahtuu kurssivalinnoilla ja niiden aikana opiskelemalla. Lukiosta muotoutuu "kolmen vuoden miettimistauon" sijaan aito yleissivistävä ja korkeakouluopintoihin valmentava oppilaitos.

VISA KANANOJA

opiskelija

Kokoomusnuorten liittohallituksen jäsen

Jalasjärvi

10.2.2011 / Jukka Rannila / ILKKA-maakuntalehdessä

Ylioppilaan pitää oppia oikeasti ajattelemaan

Ilkassa 8.2. oli Visa Kananojan kirjoitus, jonka mukaan ylioppilastutkinnosta pitäisi luopua. Tällainen kirjoitus on täysin ymmärrettävää yliopisto-opintonsa alussa olevalle opiskelijalle, joka on huomannut ylioppilastutkinnon olevan täysin merkityksetön oikeissa yliopisto-opinnoissa.

Itselläni on ollut kunnia antaa muutaman kerran arvosana oman yliopiston ainelaitoksen kandidaattitutkinnon viimeisellä opintojaksolla, jonka jälkeen ainut este kandidaatin arvonimelle on professorin määräämä kypsyysnäyte.

Murheellista kyllä, ohjauksessani on aloittanut kohtuullinen joukko opiskelijoita, joista ainoastaan osa on päässyt loppuun saakka. Opintojaksolla on nelivaiheisesti aiheittain vaikenuvia kirjoitustehtäviä, ja jokaisessa vaiheessa karsiutuu koko joukko opiskelijoita. Ajasta ei voi olla kyse, koska kurssi kestää kuukausia.

Mielestäni ylioppilastutkinnon ajatusmalli heijastuu pitkälle yliopisto-opintoihin, jolloin ohjaamallani kurssilla opiskelijat ovat oikeastaan ensimmäisen kerran joutuneet tilanteeseen, jossa vaaditaan luettavaksi ja ymmärrettäväksi yleensä n. 20-30 tieteellistä artikkelia.

Tässä tilanteessa ylioppilastutkinnon ajatusmalli ei sovellu, koska täysin päinvastaisesti kyseessä ei olekaan yksinkertainen ylioppilastutkinnon tapainen tenttitilanne.

Tässä vaiheessa (filosofian) ylioppilaan pitäisi osata lukea vaadittava tekstimassa, tehdä johtopäätökset aikaisemmasta tutkimuksesta, esittää vaadittava uusi tutkimus ratkaisemaan aikaisemman tutkimuksen puutteet, esittää uusi innostava tutkimuskysymys, valita oikea

tutkimusmenetelmä, tahkota itse tutkimus läpi ja esittää oikein rakennettu tutkimusraportti.

Kun voi todeta, että valitettavasti osa yliopisto-opinnoista kuitenkin edelleen heijastaa ylioppilastutkinnon rakennetta, niin on päädyttävä Visan esittämällä tavalla samaan johtopäätökseen, että ylioppilastutkinnossa ja oikeastaan koko ylioppilastutkinnon ajattelumaailmassa on valtavia puutteita, jotka johtavat erittäin murheellisiin tuloksiin korkeakouluopinnoissa.

Tämän vuoksi olen päätenyt siihen, että lukio-opintojen lisäksi pitäisi olla mahdollisuus harjoitella oppineen mielen perusasioita: kyky keskittyä lukemaansa, kyky esittää järkevät johtopäätökset lukemastaan, kyky päätellä puutteet lukemastaan, kyky esittää uudet tiedonhankintatarpeet lukemansa perusteella.

Toisaalta meillä pyörii aivan naurettava pääsykokeisiin valmistautumisen sirkus, jolla on hyvin vähän tekemistä oikeiden korkeakouluopintojen kanssa. Toisaalta meillä on kuitenkin lukionkin jälkeen henkilöitä, jotka edelleen ihmettelevät jatko-opintojensa aihetta.

Olen kuitenkin päätenyt siihen, että pitäisi luoda pääsykoeajatuksen ja yliopistotutkinnon väliin jokin uusi järjestelmä. Pääsykoejärjestelmän hyvä puoli on, että ylioppilas perehtyy pintapuolisesti harkitsemaansa oppiaineeseen. Toisaalta ylioppilastutkinto takaa sen, että ylioppilas saa lyhyen esityksen erilaisista elämänaalueista.

Tämän vuoksi olen päätenyt siihen, että pitäisi olla ylioppilastutkinnon ja pääsykokeiden ulkopuolella järjestelmä, jossa tuleva ylioppilas saisi käyttöönsä kohtuullisen määrän luettavaa aineistoa ja tämän jälkeen hänen pitäisi tehdä jotain muuta kuin pelkästään tenttiä vaadittava kirjallisuus. Eli ylioppilaan pitäisi pystyä sanomaan lukemansa jälkeen, että mitä puutteita hänen lukemassaan aineistossa on ollut, ja tämän jälkeen hänen pitäisi suunnistaa tekemään jatkoselvitystä itse.

Tällöin tulevalle ylioppilaalle tulisi tietoon muukin tapa kuin pelkkä tenttiminen. Tällä en nyt tarkoita mitään pientä viritelmää, jossa luetaan yksi kirja, vaan oikeasti pitäisi vaatia oppilaalta useamman viikon ajalta kovaa ajatustyötä.

En tiedä, olisiko esittämäni malli mahdollista esimerkiksi kesäopinnoiksi, jolloin tulevat ylioppilaat voisivat tehdä näitä laajempia selvityksiä kesälomien/kesätöiden yms. ohella. Se hyöty tästä tietysti olisi, että tulevat ylioppilaat oppisivat tekemään opintoja muutenkin kuin luokassa.

Loppupäätelmänä minun on todettava, että ylioppilastutkinto tarvitsee joko lakkautuksen tai todellisen uudistuksen. Ajamme ylioppilaamme epäonnistumaan korkeakouluopintoihin väärällä oppineisuuden idealla: elämä ei ole tenttimistä, vaan oikeaa ajattelua.

Jukka Rannila
jatko-opiskelija
Jalasjärvi

[Jatkuu seuraavalla sivulla]

10.2.2011 / Jesse Luhtala ja Joel Kontiainen / ILKKA-maakuntalehdessä

Ylioppilaskirjoituksista ei tule luopua, vaan niitä tulee kehittää

Visa Kananoja kirjoitti mielipidekirjoituksessaan (Ilkka 8.2.), että ylioppilaskirjoituksista on luovuttava. Hänen mielestään kurssiarvosanojen ja yliopistojen pääsykokeiden avulla saadaan paremmin selvitettyä opiskelijan omaksumat tiedot ja taidot sekä yleissivistyksen taso.

Kananoja perustelee kantansa muun muassa sillä, että ylioppilaskokeet asettaisivat opiskelijat eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden. Täytyy kuitenkin muistaa, että ylioppilaskirjoitukset ovat kattava, valtakunnallinen ja kaikille sama koe, joka arvostellaan valtakunnallisilla standardeilla.

Kurssiarvosanat sitä vastoin eivät kerro menestyksestä tasapuolisesti, sillä opetuksen ja arvioinnin taso vaihtelee opettajakohtaisesti. Myöskään yliopistojen pääsykokeet eivät ole kaikille tasavertainen yleissivistyksen arviointimenetelmä: kaikilla ei ole varaa osallistua jopa tuhansia euroja maksaville valmennuskursseille, joista on tullut lähes välttämättömyys monelle alalle pääsykokeiden kautta haettaessa.

On totta, että ylioppilastutkinto on nykyisellään vanhentunut ja että ulkoa opitulla tiedolla on kokeissa liian suuri merkitys. Nykyisellä sähköisen tiedon aikakaudella on paljon tärkeämpää osata etsiä, arvioida sekä soveltaa saamaansa tietoa. Siksi ylioppilaskokeita tulisikin kehittää siten, että ne mittaisivat yhä enemmän tiedon soveltamiskykyä ja kokonaisuuksien hallintaa.

Tietotekniikan käyttöönotto ylioppilaskirjoituksissa viimeistään vuoteen 2014 mennessä mahdollistaa tällaisten taitojen mittaamisen.

Nykyisin pääsykokeet mittaavat lähinnä sitä, kuinka hyvin opiskelija on opetellut pääsykoekirjan ulkoa. On kuitenkin järkevämpää asettaa opiskelijat paremmuusjärjestykseen sen suhteen, miten hyviä he ovat oppimaan ja käsittelemään tietoa. Ylioppilaskirjoitusten avulla voidaan kaikille tasapuolisesti arvioida juuri näitä ominaisuuksia.

Ylioppilastutkintoa tulee siis kehittää, ja samalla sen painoarvoa opiskelijavalinnoissa tulee lisätä. Tämänkaltaiset uudistukset helpottaisivat huomattavasti ylioppilaa vuotta, kun hänen ei tarvitse osallistua kaksiiin päällekkäisiin kokeisiin.

Jesse Huhtala
puheenjohtaja

Joel Kontiainen
varapuheenjohtaja

Suomen Lukiolaisten Liitto ry:n Pohjanmaan piiri ry.

[Jatkuu seuraavalla sivulla]

16.2.2011 / Visa Kananoja / ILKKA-maakuntalehdessä

Lukiokoulutuksen tulee valmentaa jatko-opintoihin ja pääsykokeisiin

Kirjoitin aiemmin (Ilkka 8.2.) ylioppilastutkinnon historiallisesta asemasta ja tulevaisuuden näkemyksistäni; ylioppilastutkinto tulee poistaa ja lukiokoulutuksen paino siirtää sivistyksen ja jatko-opintovalmiuksien kehittämiseen. Tähän Suomen Lukiolaisten Liiton Pohjanmaan piirin puheenjohtajisto ottikin ansiokkaasti kantaa (Ilkka 10.2.).

Tutustuttuani Suomen lukiolaisten liiton hallitusohjelmatavoitteisiin, pystyn entisenä oppilaskunta-, nykyisenä ylioppilaskuntaaktiivina allekirjoittamaan niistä suuren osan. Oikaisen kuitenkin muutamia vastineen näkemyksiä.

Nykymuotoinen lukio voidaan nähdä kolmen vuoden ilmaisenä valmennuskurssina ylioppilaskirjoituksiin. Suunta, johon itse kehittäisin lukiokoulutusta, on suoraan jatko-opintovalmiuksiin ja yleissivistyksen laajentamiseen keskittyminen. Minulla ja Lukiolaisten Liitolla on siis sama tavoite, mutta eri keinot.

Kuten Luhtalan ja Kontiaisen vastineessa todetaan, ylioppilaskirjoitukset arvioivat valtakunnallisilla arvostelukriteereillä ensin lukion oma opettaja, sitten ylioppilastutkintolautakunnan sensoriksi nimittämä lukio-opettaja.

Nostin esiin sen miten ylioppilasarvosanoja valintakriteereinä käytettäessä ongelmat tulevat eri aloille hakeuduttaessa. Niitä ei voida käyttää tasa-arvoisesti esimerkiksi luovalle alalle tai äidinkieltä opiskelemaan pyrkivien kesken. Kuten ylioppilaskirjoituksissa, myös opetus suunnitelmissa pitää kurssiarvosteluille määrittää yhtenevät arviointikriteerit, ja tarvittaessa vaikka kaksinkertainen arviointi.

Tutkijatohtori Pekka Räihä ihmettelee miksi edelleen keskustellaan ainoastaan, miten ylioppilaskirjoituksia voidaan nykyaikaistaa, kun pitäisi keskustella tarvitaanko niitä lainkaan (Lapin Kansa 13.2.). Esimerkiksi ruotsalainen yhteiskunta pärjää täysin ilman kirjoituksia.

Tutkimusten mukaan (Lukiopedagogiikka-julkaisu, 2009) jopa viidennes lukiolaistytöistä on uupuneita. Lukiokoulutuksessa on selkeästi kehitettävää, koska ylioppilastutkinto kuormittaa ilman muuta lukiolaisen kevättä ja vaikuttaa pääsykokeisiin valmistautumiseen.

Poistamalla kirjoitukset, lukio pakostakin muotoutuu tavoitteemme mukaiseksi jatko-opintoihin ja niiden pääsykokeeseen valmentavaksi. Tällöin myös tunnustettaneen se, että etenkin opinto-ohjaus vaatii huomattavia lisäresursseja. Itse veisin Luhtalan ja Kontiaisen ehdottamat soveltamiskykyä ja sähköisiä välineitä koskevat uudistukset suoraan käyttöön kritisoiituihin korkeakoulujen pääsykokeisiin. Ne, jos mitkä tarvitsevat kehittämistä mitatakseen paremmin soveltuvuutta. Heidän loistavaa lopetusvirkettä lainaten, tämänkaltaiset uudistukset helpottaisivat huomattavasti ylioppilaa vuotta, kun hänen ei tarvitse osallistua kaksiiin päällekkäisiin kokeisiin.

Kirjoitin aiemmin (Ilkka 8.2.) ylioppilastutkinnon historiallisesta asemasta ja tulevaisuuden näkemyksistäni; ylioppilastutkinto tulee poistaa ja lukiokoulutuksen paino siirtää sivistyksen ja jatko-opintovalmiuksien kehittämiseen.

VISA KANANOJA

ylioppilaskunta-aktiivi, kokoomusnuori, Jalasjärvi